

Nález investičního arbitrážního tribunálu ve věci Diag Human SE a Josef Štáva proti České republice

15.6.2022 - Tomáš Weiss | Ministerstvo financí ČR

Rozhodčí tribunál se sídlem v Londýně vydal v květnu nález v mezinárodní investiční arbitráži, ve které se společnost Diag Human SE a Josef Štáva v žalobě z roku 2017 domáhali, aby jim ČR zaplatila 52 mld. Kč.

Tribunál nařídil České republice zaplatit žalobcům částku 15,5 mld. Kč (30 % z žalované sumy - ke dni 18. 5. 2022), která se skládá z částky 8,3 mld. Kč přiznané v roce 2008 v předchozí obchodní arbitráži a úroků 7,2 mld. Kč (ke dni 19. 5. 2022). Všechny ostatní nároky žalobce uplatňované v mezinárodní investiční arbitráži v celkové výši 36,5 mld. Kč (70 % z žalované sumy) tribunál zamítl na základě důsledné obhajoby Ministerstva financí ve spolupráci s advokátními kancelářemi Arnold & Porter a Skils. Tribunál zároveň stanovil žalobcům povinnost vzdát se jakýchkoliv dalších nároků vůči ČR. Ministerstvo financí nález v rozsahu přes 330 stran pečlivě analyzovalo a s jednomyslným souhlasem vlády podává dnes návrh na zrušení nálezu k Vrchnímu soudu v Londýně.

Předmět této investiční arbitráže byl skutkově provázán s obchodní arbitráží, kterou vedla Diag Human proti Ministerstvu zdravotnictví od 90. let a v roce 2008 v ní rozhodčí tribunál přiznal Diag Human SE náhradu škody cca 8 mld. Kč. Česká republika tento nárok rozporovala a přezkumný rozhodčí senát v roce 2014 rozhodl, že nález z roku 2008 postrádal právní účinky. Žalobci následně zahájili v roce 2017 investiční arbitráž. V ní tribunál nyní uznal, že ČR porušila Dohodu o ochraně investic mezi ČR a Švýcarskem 1) dopisem tehdejšího ministra zdravotnictví z roku 1992, protože, dle názoru tribunálu, dopis neoprávněně zasáhl do obchodního vztahu společnosti Conneco (předchůdce Diag Human SE) s dánskou společností Novo Nordisk, a 2) následným jednáním různých státních orgánů v průběhu obchodní arbitráže. Tribunál konstatoval, že rozhodčí nález z roku 2008 nebyl z pohledu mezinárodního práva zrušen a Česká republika je povinna nárok v něm přiznaný (včetně příslušenství) uhradit.

Tribunál naopak zamítl tvrzení žalobců, že se ČR dopustila poškození jejich investice tím, že Ministerstvo zdravotnictví vyzvalo nemocnice a transfúzní centra ke spolupráci pouze se zpracovateli krevní plazmy vzešlými z výběrových řízení. Tribunál shledal, že ČR v tomto ohledu jednala v dobré víře a v zájmu veřejného zdraví. Tribunál uznal, že Ministerstvo zdravotnictví mělo důležité a oprávněné obavy ze spolupráce se společností Conneco s ohledem na její obchodní model a její reputaci a rovněž, že společnosti Conneco nikdy nebyl Českou republikou zaručen monopol na spolupráci s českými nemocnicemi v oblasti zpracování krevní plazmy. Tribunál dále zamítl tvrzení žalobců jednak o údajně protiprávně vedených trestních řízeních proti společnosti Conneco před zahájením komerční arbitráže a také o údajné poškozující mediální kampani, jakož i žalobní nároky na náhradu morální újmy.

<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/nalez-investicniho-arbitrazniho-tribunal-47570>